

Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg

September 2014

Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg
Het programma Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg richt zich op verbeteringen in de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (JGZ). De projecten draaien om vernieuwingen in organisatie en bedrijfsvoering, met het doel om de kwaliteit van de JGZ te verhogen. Het gaat in dit programma uitdrukkelijk niet om de inhoud van de werkzaamheden in de JGZ.

www.zonmw.nl/vernieuwingjgz

ZonMw stimuleert
gezondheidsonderzoek en
zorginnovatie

Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
Fax 070 349 51 00
info@zonmw.nl
www.zonmw.nl

Vooruitgang vraagt om onderzoek en ontwikkeling. ZonMw financiert gezondheidsonderzoek én stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis – om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren.

ZonMw heeft als hoofdpodragtgevers het ministerie van VWS en NWO.

Online dienstverlening aan jongeren: een effect- en procesevaluatie

Om beter aan te sluiten bij de leef- en denkwereld van adolescenten werd binnen de jeugdgezondheidszorg (JGZ) gezocht naar innovatieve werkwijzen. In Limburg is daarom een online dienstverlening ontwikkeld voor adolescenten met psychosociale problemen en daaraan gekoppeld een effect- en procesevaluatie. Maar wat als jongeren niet mee willen werken aan wetenschappelijk onderzoek?

Waarom dit project?

De belangrijkste doelstelling van het project was de vernieuwing van de uitvoeringspraktijk JGZ door toevoeging van online dienstverlening voor adolescenten met psychosociale problemen. Deze online dienstverlening is aanvullend aan de huidige reguliere werkwijze. De vraag die onderzocht diende te worden is of deze vernieuwing ook effectief is en gewaardeerd wordt door de jongeren. Maar jongeren bleken onvoldoende mee te willen werken aan het onderzoek. Daarom was een procesevaluatie naar de achterliggende redenen de aangewezen methode om te leren voor de toekomst.

Conclusie

Er is een website ontwikkeld met toegang tot een chatapplicatie. De onderzoekers liepen tegen het probleem aan dat de jongeren niet mee wilden werken aan het onderzoek. Daardoor heeft maar een zeer gering aantal jongeren van deze chatapplicatie gebruik gemaakt. Een eenduidige oorzaak hiervoor was niet aan te wijzen.

Vijf ervaringen met het (niet) bereiken van adolescenten

- 1 Adolescenten zijn moeilijk te motiveren voor deelname aan wetenschappelijk onderzoek met deze vorm en inhoud.
- 2 Het rechtstreeks benaderen van adolescenten door de jgz-medewerker via het standaard jgz-contactmoment heeft tot té weinig benodigde deelnemers geleid.
- 3 Sommige adolescenten vinden bemoeienis door de JGZ niet nodig, ondanks het feit dat ze gesignaleerd zijn op basis van een vragenlijst voor psychosociale problematiek.
- 4 Een extra toelichting voor adolescenten in de klas met betrekking tot het onderzoeksproject heeft waarschijnlijk geen stimulerend resultaat bij de werving van adolescenten opgeleverd.
- 5 Het aanbieden van een 'incentive' (verloting i-pad) heeft waarschijnlijk geen stimulerend resultaat bij de werving van adolescenten opgeleverd.

Online dienstverlening onderzocht

- Er waren 12 adolescenten bereid om deel te nemen aan het onderzoek, dit was een fractie van het benodigde aantal om uitspraken te kunnen doen over de effectiviteit van online dienstverlening.
- Omdat het effectiviteitonderzoek stopgezet is, kunnen er geen conclusies worden getrokken over het al dan niet effectief zijn van online dienstverlening, en over het al dan niet geschikt zijn van deze (aanvullende) werkwijze om aan te bieden aan adolescenten met psychosociale problemen door de JGZ.
- Het beeld dat uit de ervaringen met jongeren en jgz-medewerkers naar voren is gekomen, is dat chatten (de innovatieve werkwijze van online dienstverlening) tussen de jeugdverpleegkundige en de jongere met psychosociale problemen hoogstens als aanvullend aan de huidige werkwijze van een persoonlijk contact gezien kan worden, en niet de huidige werkwijze dient te vervangen. Een deel van de jongeren prefereerde namelijk een face-to-face contact.
- Bij onderzoek onder jongeren moet rekening gehouden worden met een bemoeilijkte werving. Wellicht is dit nog meer van toepassing bij gerandomiseerd en niet-geanonimiseerd onderzoek.

Zelf aan de slag met online dienstverlening aan jongeren?
Wilt u meer weten over online dienstverlening? Neem dan contact op met de projectleider en jeugdarts Jano Havas, jan.havas@ggz.nl van de GGD Zuid Limburg.

Vier do's voor de praktijk van de JGZ

- Organiseer scholing en instructiebijeenkomsten voor jgz-medewerkers en zorg dat er extra tijd beschikbaar voor jgz-medewerkers voor de selectie en werving van deelnemers.
- Houd rekening met toestemming van de Medisch Ethische Toetsingscommissie bij het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek binnen de jgz-praktijk.
- Probeer aan te sluiten bij de leef- en denkwereld van adolescenten. Betrek de doelgroep al bij het opzetten van het onderzoek.
- Denk goed na over de onderzoeksopzet. Is gerandomiseerd onderzoek nodig of is bijvoorbeeld quasi-experimenteel onderzoek geschikter en haalbaarder binnen de jgz-setting.

ZonMw-project 156512004